

ผลของโปรแกรมสุขศึกษาโดยการประยุกต์ใช้ทฤษฎีแรงจูงใจเพื่อป้องกันโรคร่วมกับแรงสนับสนุนทางสังคมเพื่อการป้องกันพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศและการป้องกันการตั้งครรภ์ก่อนวัยอันควรของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

ชัชชนัย ตียะไพธาดา¹, พรรณี บัญชรหัตถกิจ²

¹นักศึกษาปริญญาโท คณะสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น

²ภาควิชาสุขศึกษา มหาวิทยาลัยขอนแก่น

Effect of Health Education Program by Applying Protection Motivation Theory and Social Support for Sex Risk Behavior and Teenage Pregnancy Prevention among the Fifth Grade Student

Chutchana Tiyataithada, Pannee Banchonhattakit²

¹Student of Public Health Khon Kaen University

²Department of Health Education Khon Kaen University

หลักการและวัตถุประสงค์: พฤติกรรมเสี่ยงทางเพศสามารถนำไปสู่ปัญหาของการตั้งครรภ์ในวัยรุ่น จุดมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้เป็นการศึกษาถึงทดลองเพื่อการศึกษาผลของการประยุกต์ใช้ทฤษฎีแรงจูงใจเพื่อป้องกันพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศและการป้องกันการตั้งครรภ์ก่อนวัยอันควรของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ในโรงเรียนแห่งหนึ่ง ในอำเภอพิมาย จังหวัดนครราชสีมา

วิธีการศึกษา: เป็นการศึกษาแบบกึ่งทดลองแบบมีกลุ่มเปรียบเทียบ วัดผลก่อนและหลังการทดลอง โดยมีผู้เข้าร่วมการทดลอง 66 ราย ครอบคลุมด้วยกลุ่มทดลองและกลุ่มเปรียบเทียบ กลุ่มละ 33 ราย โดยกลุ่มทดลองจะได้รับกิจกรรม 10 สัปดาห์ โปรแกรมสุขศึกษานี้ประยุกต์จากทฤษฎีแรงจูงใจเพื่อป้องกันโรคและแรงสนับสนุนทางสังคม ประกอบด้วย การอภิปรายกลุ่ม การนำเสนอ บทบาทสมมุติ กระบวนการเรียนแบบมีส่วนร่วม การสนับสนุนทางสังคมโดยการเยี่ยมในชั้นเรียน เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามและการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติเชิงพรรณนาและการเปรียบเทียบตัวแปรอิสระภายในกลุ่มด้วย paired t-test และระหว่างกลุ่มด้วย independent t-test ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05

ผลการศึกษา: จากผลการศึกษาตัวแปร 7 ตัว พบว่า ความรู้ การรับรู้ความรุนแรง การรับรู้โอกาสเสี่ยง ความคาดหวัง

Background and Objective: Sex risk behavior can be the cause of teenage pregnancy. The aim of this quasi-experimental study was to investigate the effectiveness of a program by Protection Motivation theory and social support application for sex risk behavior and teenage pregnancy protection among the fifth grade student in a school of Amphur Phimai, Nakornrajsima Province.

Methods: A pretest-posttest two group design was used, and 66 student participants, were divided equally into an experimental and control groups. The experimental group attended a 10 week health education program based on Roger's protection motivation theory and House's social support theory. The main component activities of the intervention program were group discussion, presentation, role play and participatory discussion for beverage solving. Social support was provided classroom visiting by the researchers. Questionnaires were used to collect information and the data were analyzed using descriptive statistics. The comparison within group means were tested by paired t-test and independent t-test to test for the differences between group means at the 0.05 level of significance.

Results: There were seven outcome variables: knowledge, perceived severity, perceived susceptibility, self-efficacy,

ในความสามารถของตนเอง ความคาดหวังในประสิทธิผลของการตอบสนอง พฤติกรรมการปฏิบัติตน แรงสนับสนุนทางสังคม ภายหลังการทดลองพบว่ากลุ่มทดลองมีความรู้ ความคาดหวังในความสามารถของตนเอง พฤติกรรมการปฏิบัติตนและแรงสนับสนุนทางสังคม เพื่อการป้องกันพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศและการป้องกันการตั้งครรภ์ก่อนวัยอันควรสูงกว่าก่อนการทดลอง ยกเว้นการรับรู้ความรุนแรง การรับรู้โอกาสเสี่ยง ความคาดหวังในประสิทธิผลของการตอบสนอง

สรุป: โปรแกรมการประยุกต์ใช้ทฤษฎีแรงจูงใจเพื่อการป้องกันโรคร่วมกับแรงสนับสนุนทางสังคม มีผลต่อพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศและการป้องกันการตั้งครรภ์ก่อนวัยอันควร ในด้านความรู้ การปฏิบัติตัวและแรงสนับสนุนทางสังคม ในกลุ่มนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

คำสำคัญ: แรงจูงใจเพื่อป้องกันโรค, พฤติกรรมเสี่ยงทางเพศ, การตั้งครรภ์ก่อนวัยอันควร

response-efficacy, practice behavior and social support. The main results were found that after implementation the mean scores of knowledge, self-efficacy, practice behavior and social support in experimental group were higher than before implementation and higher than comparison group ($p < 0.05$) except perceived severity, perceived susceptibility, response-efficacy.

Conclusion: The program of Protection Motivation and Social support can positively affect the sex behavior and teenage pregnancy in knowledge, practice behavior and social support among the fifth grade student.

Keywords: Protection Motivation, Sex risk behavior, Teenage pregnancy

ศรีนครินทร์เวชสาร 2556; 28(2): 146-54 • Srinagarind Med J 2013; 28(2): 146-54

บทนำ

ประเทศสหรัฐอเมริกากำลังเผชิญปัญหาเกี่ยวกับหญิงสาววัยรุ่นตั้งครรภ์เพิ่มสูงขึ้น และยังคงพบว่า 1 ใน 4 ของวัยรุ่นเป็นโรคที่ติดต่อทางเพศสัมพันธ์¹ สำหรับในทวีปยุโรปพบว่าประเทศอังกฤษมีอัตราการตั้งครรภ์ในวัยรุ่นมากที่สุด ในทวีปเอเชีย ประเทศสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว กัมพูชา สาธารณรัฐประชาชนจีน สาธารณรัฐเกาหลี และญี่ปุ่น มีอัตราการคลอดของแม่อยู่ต่ำกว่า 20 ปี มีค่าเฉลี่ยใกล้เคียงกันกับทั่วโลก คืออยู่ที่ 65 รายต่อ ประชากรพันคน สำหรับประเทศไทยมีหญิงที่ตั้งครรภ์อายุต่ำกว่า 20 ปี จำนวน 70 ราย ต่อประชากรพันคนซึ่งสูงสุดในทวีปเอเชีย สถานการณ์เด็กและเยาวชนไทย ปี พ.ศ. 2544-2552 พบว่า เยาวชนในชนบทร้อยละ 23 ในเขตเมืองร้อยละ 28 มีเพศสัมพันธ์ครั้งแรกก่อนอายุ 15 ปี และกว่าร้อยละ 90 ของเยาวชนชายมีเพศสัมพันธ์ก่อนการแต่งงาน อีกทั้งส่วนใหญ่อีกครึ่งมีเพศสัมพันธ์โดยไม่มี การป้องกัน สถิติวัยรุ่นหญิงตั้งครรภ์เพิ่มขึ้นจากร้อยละ 10 เป็นร้อยละ 40 โดยมีแนวโน้มที่จะเกิดกับผู้ที่มีอายุน้อยลงไปเรื่อย ๆ

วัยรุ่นเป็นกลุ่มที่มีโอกาสได้รับผลกระทบจากการมีพฤติกรรมเสี่ยงหรือพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมได้มากที่สุด จึงนับเป็นวัยที่มีความสำคัญต่อการพัฒนาและส่งเสริม

พฤติกรรมที่ดี ตลอดจนการป้องกันและปรับเปลี่ยนแก้ไข พฤติกรรมที่ไม่เหมาะสม เพื่อก้าวสู่การเป็นผู้ใหญ่ที่มีคุณภาพ และมีสุขภาพดี

ผู้วิจัยได้เล็งเห็นความสำคัญและความจำเป็นของปัญหาดังกล่าวจึงได้ทำการศึกษาเรื่องการป้องกันพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศ และการป้องกันการตั้งครรภ์ก่อนวัยอันควรโดยเลือกนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 เนื่องจากเป็นวัยที่กำลังก้าวไปสู่การเป็นวัยรุ่นซึ่งในอนาคตข้างหน้าจะพัฒนาไปเป็นกลุ่มเสี่ยงเพื่อเป็นการป้องกันพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศและการป้องกันการตั้งครรภ์ก่อนวัยอันควรของเยาวชนต่อไป

วิธีการศึกษา

การศึกษานี้เป็นการศึกษากึ่งทดลอง (Quasi-experimental research) โดยแบ่งกลุ่มตัวอย่างออกเป็น 2 กลุ่ม คือ กลุ่มทดลอง (study group) และกลุ่มเปรียบเทียบ (control group) ทำการวัดก่อนและหลังการทดลอง (the two -group pretest-posttest design) โดยที่กลุ่มทดลองจะได้รับโปรแกรม สุขศึกษาที่ผู้วิจัยได้พัฒนาขึ้น ส่วนในกลุ่มเปรียบเทียบ จะไม่ได้รับโปรแกรมสุขศึกษาใด ๆ โดยมีการเก็บรวบรวมข้อมูลก่อนและหลังการทดลองทั้งสองกลุ่มซึ่งใช้เวลาในการดำเนินการศึกษา 10 สัปดาห์

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาคือนักเรียนทั้งชาย-หญิง เป็นนักเรียนที่กำลังศึกษาในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ภาคเรียนที่ 2 ประจำปีการศึกษา 2554 ในโรงเรียนแห่งหนึ่ง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา เขต 7 อำเภอพิมาย จังหวัดนครราชสีมา จำนวน 66 ราย

กลุ่มตัวอย่าง การศึกษาครั้งนี้ใช้วิธีการคำนวณขนาดตัวอย่างเพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ย กรณี 2 กลุ่มที่เป็นอิสระต่อกัน ได้กลุ่มตัวอย่างกลุ่มละ 33 ราย โดยวิธีการสุ่มอย่างง่าย (simple random sampling) โดยวิธีการจับสลากจนได้ตัวอย่างครบ 33 ราย ส่วนการคัดเลือกกลุ่มควบคุมในการศึกษาในครั้งนี้ใช้นักศึกษาหลักสูตรและชั้นปีเดียวกันจากโรงเรียนในอำเภอพิมาย จังหวัดนครราชสีมา ซึ่งมีวิธีการคำนวณขนาดตัวอย่างตามวิธีที่อธิบายโดย อรุณ จิรวัดมนกุล⁴

เครื่องมือที่ใช้ศึกษา

1. เครื่องมือที่ใช้ในการทดลอง ได้แก่โปรแกรมสุขศึกษา โดยการประยุกต์ใช้ทฤษฎีแรงจูงใจเพื่อป้องกันโรคร่วมกับแรงสนับสนุนทางสังคมเพื่อการป้องกันการป้องกันพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศและการป้องกันการตั้งครรภ์ก่อนวัยอันควร

2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถาม ประกอบด้วย 2 ชุดคือ ชุดที่ 1 ข้อมูลทั่วไป ชุดที่ 2 แบบสอบถามความรู้ความเกี่ยวกับพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศ และการป้องกันการพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศแบบสอบถามได้ทดสอบความตรง (validity) โดยผ่านการตรวจสอบจากผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่านและทดลองใช้วิเคราะห์หาความเที่ยง (reliability) ในหมวดความรู้ ใช้วิธีของคูเดอร์-ริชาร์ดสัน 20 (Kuder-Richardson : KR 20) ได้ค่าความเที่ยงและ 0.78 หมวดแรงจูงใจในการป้องกันการพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศและการป้องกันการตั้งครรภ์ก่อนวัยอันควรคำนวณสัมประสิทธิ์แอลฟาของ Cronbach (Cronbach's Alpha) โดยได้ความน่าเชื่อถือเท่ากับ 0.79

ขั้นตอนการดำเนินงาน

ผู้วิจัยและอาจารย์ที่ปรึกษา เป็นผู้ดำเนินการให้โปรแกรมสุขศึกษา ผู้ศึกษาได้มีภาระส่วนตัวบุคคลกับแบบสอบถามให้ตรงกันและทำลายเอกสารเมื่อการศึกษาได้สิ้นสุดลง นอกจากนี้ยังมีการขอจริยธรรมในการทำวิจัยในมนุษย์ โดยได้รับความเห็นชอบจากกรรมการพิจารณาจริยธรรม เมื่อวันที่ 24 พฤษภาคม 2555 เลขที่ HE542226

สัปดาห์ที่ 1 การประชุมอบรมให้ความรู้แก่นักเรียนในกลุ่มทดลอง ในเรื่องความรู้เรื่องเพศศึกษา และพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศและการตั้งครรภ์ก่อนวัยอันควร ให้กำลังใจกับ

นักเรียน โดยใช้การบรรยาย สื่อ วีดิทัศน์ ภาพนิ่ง แผ่นพับและคู่มือในเรื่องเพศศึกษา ระยะเวลา 1 วัน

สัปดาห์ที่ 2 การจัดกิจกรรมตามโปรแกรมที่กำหนด ประกอบด้วย การสร้างสัมพันธภาพ การบรรยายให้ความรู้ในเรื่อง เพศศึกษา พฤติกรรมเสี่ยงทางเพศและการตั้งครรภ์ก่อนวัยอันควร โดยใช้สื่อ วีดิทัศน์ ภาพนิ่ง แผ่นพับและคู่มือในเรื่องเพศศึกษา ไปงาน เรื่องเพศศึกษา ไปงาน เรื่องพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศและการตั้งครรภ์ก่อนวัยอันควร เกมส่งเสริมทักษะ การอภิปรายกลุ่ม และการมีส่วนร่วมในกิจกรรม ระยะเวลา 2 วัน (โดยจัดกิจกรรมในวันหยุดราชการหรือวันเสาร์-อาทิตย์)

สัปดาห์ที่ 3, 5 และ 7-10 การสนับสนุนทางสังคม ประกอบด้วย กิจกรรมต่อไปนี้ การนัดพูดคุย การติดตามเยี่ยมในโรงเรียน การกระตุ้นเตือนด้วยวาจา การให้ข้อมูลย้อนกลับ หรือการประเมินผลโดยผู้วิจัยและครู การให้กำลังใจโดยผู้วิจัย พ่อแม่ ผู้ปกครอง ครู และเพื่อน ให้กำลังใจ ชักถามถึงปัญหาหรือข้อสงสัยในการเข้าร่วมกิจกรรมในแต่ละครั้งหลังจากจัดกิจกรรม พร้อมนัดหมายให้เข้าร่วมกิจกรรมในครั้งต่อไป ระยะเวลา สัปดาห์ละ 1 วัน (ใช้เวลาประมาณ 2 ชั่วโมง โดยขออนุญาตในรายวิชาสุขศึกษา)

สัปดาห์ที่ 4 การจัดกิจกรรมตามโปรแกรมที่กำหนด ครั้งที่ 2 ประกอบด้วย การจัดทำฐานการเรียนรู้ วิทยุรุ่นวัยใส ไม่เสี่ยงภัยทางเพศ โดยทีมวิทยากร เป็นการให้ความรู้ในเรื่อง การรับรู้ ความรุนแรง การรับรู้โอกาสเสี่ยง การรับรู้ความสามารถของตนเอง ในการที่จะตอบสนองและปฏิบัติเพื่อป้องกัน ตนเอง จากพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศและการตั้งครรภ์ก่อนวัยอันควร โดยใช้สื่อวีดิทัศน์ กิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์ ไปงาน บทบาทสมมติ/ดูละครแล้วย้อนดูตัว การเรียนรู้จากฐานพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศและการตั้งครรภ์ก่อนวัยอันควร การอภิปรายกลุ่ม และการมีส่วนร่วมในกิจกรรม และการเรียนรู้จากตัวแบบ ระยะเวลา 3 วัน (โดยจัดกิจกรรมในวันศุกร์และวันหยุดเสาร์-อาทิตย์)

สัปดาห์ที่ 6 การจัดกิจกรรมตามโปรแกรมที่กำหนด ครั้งที่ 3 ประกอบด้วย กิจกรรมที่จะตั้งใจในการป้องกันตนเอง จากพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศและการตั้งครรภ์ก่อนวัยอันควร โดย การจัดกิจกรรมนิทรรศการ วิทยุรุ่นวัยใสไม่เสี่ยงทางเพศ และปลอดภัยการตั้งครรภ์ก่อนวัยอันควร การประกวดคำขวัญ และการฟังบรรยายธรรมะเพื่อส่งเสริมให้นักเรียนรู้จักการวางแผนเป้าหมายชีวิตและหลีกเลี่ยงจากปัจจัยเสี่ยงที่มีผลต่อความสำเร็จของชีวิตระยะเวลา 2 วัน (กิจกรรมนิทรรศการและการประกวดคำขวัญ ระยะเวลา 4 ชั่วโมง และการฟังบรรยายธรรมะ ระยะเวลา 1 วันใช้เวลา ประมาณ 2 ชั่วโมง)

วิเคราะห์ข้อมูล

ใช้โปรแกรมสำเร็จรูป ในการวิเคราะห์ข้อมูลใช้สถิติพรรณนาอธิบายคุณลักษณะทางประชากรประกอบด้วย ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และสถิติอนุมานเพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยภายในกลุ่มใช้สถิติ paired t-test เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยระหว่างกลุ่มใช้สถิติ independent t-test

ผลการศึกษา

1. ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง

ผลการศึกษาในกลุ่มทดลองพบว่าส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง ร้อยละ 66.67 ทั้งหมดมีอายุระหว่าง 10-11 ปี กลุ่มตัวอย่างมากถึง ร้อยละ 60.61 มีคะแนนเฉลี่ยระหว่าง 1.00-2.00 และอาศัยอยู่กับบิดามารดา ร้อยละ 66.67 รองลงมาคืออาศัยกับญาติ ร้อยละ 24.24 นอกจากนี้ยังพบว่าบิดามารดาของนักเรียนส่วนใหญ่อยู่ด้วยกัน ร้อยละ 66.67 มีเพียงร้อยละ 24.24 ที่แยกกันอยู่ อีกทั้งยังพบว่ากิจกรรมที่นักเรียนทำเมื่อมีเวลาว่างคือ เล่นกีฬา ดูโทรทัศน์ ฟังเพลง ร้อยละ 33.33, 24.24 และ 15.15 ตามลำดับ (ตารางที่ 1)

2. การเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยความรู้และแรงจูงใจในการป้องกันพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศและการป้องกันการตั้งครรภ์ก่อนวัยอันควรระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม ก่อนการทดลอง

ผลการศึกษาพบว่าก่อนการทดลองคะแนนเฉลี่ยความรู้และแรงจูงใจในการป้องกันพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศและการป้องกันการตั้งครรภ์ก่อนวัยอันควรระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม ไม่แตกต่างกัน ยกเว้น คะแนนเฉลี่ยการปฏิบัติตนในการป้องกันพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศและการป้องกันการตั้งครรภ์ก่อนวัยอันควรที่แตกต่างกัน (ตารางที่ 2)

3. การเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยความรู้ และแรงจูงใจในการป้องกันพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศและการป้องกันการตั้งครรภ์ก่อนวัยอันควร ก่อนและหลังการทดลอง ในกลุ่มทดลองและในกลุ่มควบคุม

พบว่ากลุ่มทดลองหลังการทดลองมีคะแนนสูงขึ้นแตกต่างจากก่อนทดลอง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติในตัวแปรดังนี้ ความรู้เกี่ยวกับพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศและการตั้งครรภ์ก่อนวัยอันควรความคาดหวังในความสามารถที่จะป้องกันอันตรายจากพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศและการตั้งครรภ์ก่อนวัยอันควร, พฤติกรรมการปฏิบัติตนในการป้องกันพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศและการตั้งครรภ์ก่อนวัยอันควร และการได้รับแรงสนับสนุนทางสังคมเพื่อป้องกันพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศและการตั้งครรภ์ก่อนวัยอันควร

สำหรับในกลุ่มทดลองมีเพียง การรับรู้โอกาสเสี่ยงต่อการเกิดพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศและการตั้งครรภ์ก่อนวัยอันควร และความคาดหวังในความสามารถที่จะป้องกันอันตรายจากพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศและการตั้งครรภ์ก่อนวัยอันควร ที่มีคะแนนเพิ่มขึ้น (ตารางที่ 3)

4. การเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยความรู้ และแรงจูงใจในการป้องกันพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศและการป้องกันการตั้งครรภ์ก่อนวัยอันควรระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม หลังการทดลอง

พบว่าหลังการทดลองคะแนนเฉลี่ยความรู้ และแรงจูงใจในการป้องกันพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศและการป้องกันการตั้งครรภ์ก่อนวัยอันควร ในกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมไม่ต่างกัน ยกเว้นความคาดหวังในผลตอบสนองของการป้องกันพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศ และการตั้งครรภ์ก่อนวัยอันควรที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (ตารางที่ 4)

ตารางที่ 1 จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ยคะแนนและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน จำแนกตามข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง

ข้อมูลทั่วไป	กลุ่มทดลอง (n=33)		กลุ่มเปรียบเทียบ (n=33)	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
1. เพศ				
ชาย	11	33.33	16	48.48
หญิง	22	66.67	17	51.52
2. อายุ (ปี)				
10	5	15.15	3	9.09
11	28	84.85	30	90.91
\bar{x} , S.D.	10.85, 0.364		10.91, 0.292	
Max, Min	10, 11		10, 11	
3. ผลการเรียนเฉลี่ย				
1.00-2.00	20	60.61	24	72.73
2.01-3.00	8	24.24	1	3.03
3.01-4.00	5	15.15	8	24.24
4. บุคคลที่อาศัยอยู่ด้วย				
บิดาและมารดา	22	66.67	22	66.67
ญาติ	8	24.24	9	27.27
บิดาหรือมารดา	2	6.06	2	6.06
อื่น ๆ	1	3.03	0	0.00
5. สถานภาพของบิดา/มารดา				
อยู่ด้วยกัน	22	66.67	26	78.79
แยกกันอยู่	8	24.24	0	0.00
บิดาหรือมารดาเสียชีวิต	2	6.06	7	21.21
อื่น ๆ	1	3.03	0	0.00
6. กิจกรรมที่นักเรียนทำในเวลาว่าง				
เล่นกีฬา	11	33.33	12	36.36
ดูโทรทัศน์	8	24.24	1	3.03
ฟัง/ร้องเพลง	5	15.15	1	3.03
ทำงานบ้าน	4	12.12	5	15.15
อ่านหนังสือ	2	6.06	11	33.33
ดูภาพยนตร์	1	3.03	0	0.00
อื่น ๆ	2	6.06	3	9.09

ตารางที่ 2 การเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยความรู้และแรงจูงใจในการป้องกันพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศและการป้องกัน การตั้งครรภ์ก่อนวัยอันควรระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม ก่อนการทดลอง

ข้อมูล/กลุ่ม	\bar{X}	SD.	Mean of difference	95%CI of mean difference		p-value
				Lower	Upper	
ความรู้						
กลุ่มทดลอง	25.21	4.77	0.73	-2.83	1.37	0.246
กลุ่มควบคุม	25.95	3.70				
การรับรู้ความรุนแรง						
กลุ่มทดลอง	25.12	5.21	1.94	-0.41	4.20	0.052
กลุ่มควบคุม	23.18	4.28				
การรับรู้โอกาสเสี่ยง						
กลุ่มทดลอง	33.58	6.64	-2.21	-5.70	1.28	0.105
กลุ่มควบคุม	35.79	7.53				
ความคาดหวังในผลตอบสนองของการป้องกัน						
กลุ่มทดลอง	3.88	1.63	-0.30	-0.43	1.03	0.210
กลุ่มควบคุม	3.91	1.32				
ความคาดหวังในความสามารถที่จะป้องกันอันตราย						
กลุ่มทดลอง	18.61	3.72	0.82	-1.43	3.07	0.235
กลุ่มควบคุม	17.79	5.30				
พฤติกรรมการปฏิบัติตนในการป้องกัน						
กลุ่มทดลอง	36.40	3.25	-1.15	-3.22	0.92	0.036
กลุ่มควบคุม	37.55	4.97				
การได้รับแรงสนับสนุนทางสังคมเพื่อป้องกัน						
กลุ่มทดลอง	81.15	11.86	-1.82	-8.67	5.03	0.299
กลุ่มควบคุม	82.97	15.73				

ตารางที่ 3 การเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยความรู้ และแรงจูงใจในการป้องกันพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศและการป้องกัน การตั้งครรภ์ก่อนวัยอันควร ก่อนและหลังการทดลอง ในกลุ่มทดลองและในกลุ่มควบคุม

ตัวแปรแต่ละด้าน	ก่อน		หลัง		\bar{d}	95% CI of μ_d		p-value	
	\bar{X}	SD.	\bar{X}	SD.		Lower	Upper		
กลุ่มทดลอง									
ความรู้	25.21	4.77	27.52	5.33	2.30	0.48	4.13	0.007	
การรับรู้ความรุนแรง	25.12	5.21	25.48	5.74	0.36	-0.37	1.10	0.162	
การรับรู้โอกาสเสี่ยง	35.79	7.53	36.09	7.35	0.30	-0.31	0.92	0.163	
ความคาดหวังในผลตอบสนองของการป้องกัน	3.88	1.63	3.91	1.65	0.03	-0.08	0.14	0.286	
ความคาดหวังในความสามารถที่จะป้องกันอันตราย	18.61	3.72	18.70	3.61	0.09	-0.13	0.19	0.042	
พฤติกรรมการปฏิบัติตนในการป้องกัน	36.40	3.25	38.40	2.93	2.00	1.04	2.96	<0.001	
การได้รับแรงสนับสนุนทางสังคมเพื่อป้องกัน	81.15	11.86	85.91	10.80	4.76	2.51	7.01	<0.001	
กลุ่มควบคุม									
ความรู้	25.94	3.70	25.18	3.61	-0.76	0.004	0.24	0.022	
การรับรู้ความรุนแรง	23.18	4.28	24.03	5.44	0.85	-0.55	2.24	0.113	
การรับรู้โอกาสเสี่ยง	33.58	6.64	34.85	7.52	1.27	0.21	2.75	0.045	
ความคาดหวังในผลตอบสนองของการป้องกัน	3.58	1.32	4.70	1.53	1.12	0.65	1.60	<0.001	
ความคาดหวังในความสามารถที่จะป้องกันอันตราย	17.79	5.29	18.40	5.27	0.61	-1.43	0.22	0.072	
การได้รับแรงสนับสนุนทางสังคมเพื่อป้องกัน	82.97	15.73	85.00	11.12	2.03	0.50	4.56	0.060	
การได้รับแรงสนับสนุนทางสังคมเพื่อป้องกัน	82.97	15.73	85.00	11.12	2.03	0.50	4.56	0.060	

ตารางที่ 4 การเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยความรู้ และแรงจูงใจในการป้องกันพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศและการป้องกัน การตั้งครรภ์ก่อนวัยอันควรระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม หลังการทดลอง

ข้อมูล/กลุ่ม	\bar{X}	SD.	Mean of difference	95%CI of mean difference		p-value
				Lower	Upper	
ความรู้						
กลุ่มทดลอง	27.52	5.33	0.73	-2.83	1.37	0.246
กลุ่มควบคุม	25.18	3.61				
การรับรู้ความรุนแรง						
กลุ่มทดลอง	25.48	5.74	1.45	-1.30	4.20	0.148
กลุ่มควบคุม	24.03	5.44				
การรับรู้โอกาสเสี่ยง						
กลุ่มทดลอง	36.09	7.53	1.24	-2.46	4.94	0.253
กลุ่มควบคุม	34.85	7.52				
ความคาดหวังในผลตอบสนองของการป้องกันพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศและการตั้งครรภ์ก่อนวัยอันควร						
กลุ่มทดลอง	3.91	1.65	-0.79	-1.60	0.01	0.024
กลุ่มควบคุม	4.70	1.53				
ความคาดหวังในความสามารถที่จะป้องกันอันตราย						
กลุ่มทดลอง	18.70	3.61	0.31	-1.92	2.52	0.393
กลุ่มควบคุม	18.39	5.27				
พฤติกรรมการปฏิบัติตนในการป้องกัน						
กลุ่มทดลอง	38.40	2.93	0.46	-1.31	2.22	0.340
กลุ่มควบคุม	37.94	4.14				
การได้รับแรงสนับสนุนทางสังคมเพื่อป้องกัน						
กลุ่มทดลอง	85.91	10.80	0.91	-4.48	6.30	0.369
กลุ่มควบคุม	85.00	11.12				

วิจารณ์

ปัญหาพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศและการป้องกันการตั้งครรภ์ก่อนวัยอันควรเป็นปัญหาในระดับประเทศ ดังนั้นการดำเนินกิจกรรมในการป้องกันปัญหาควรมีความรัดกุมและคำนึงถึงกิจกรรมที่เหมาะสมในแต่ละวัยเพื่อให้เกิดผลที่คาดหวัง กลุ่มทดลองมีคะแนนเพิ่มขึ้นในด้านความรู้ ความคาดหวังในผลของการป้องกันป้องกันพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศ พฤติกรรมการปฏิบัติ และแรงสนับสนุนทางสังคม สำหรับกลุ่มเปรียบเทียบคะแนนในด้านความรู้ การรับรู้โอกาสเสี่ยง และความคาดหวังในผลของการป้องกันพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ทั้งนี้อาจเป็นไปได้หลายปัจจัยและอาจเกิดจากโครงการป้องกันเอดส์และโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์และการป้องกันการท้องไม่พร้อมในวัยรุ่น จัดโดยสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดนครราชสีมา ในช่วงการทำวิจัยส่งผลต่อความรู้ การรับรู้โอกาสเสี่ยง ความคาดหวังในผลการตอบสนองของการป้องกันพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศ และการป้องกันการตั้งครรภ์ก่อนวัยอันควร ของกลุ่มเปรียบเทียบด้วย ดังนั้นในการดำเนินการวิจัยจึงควรระมัดระวังการเกิด Co-Intervention

สรุป

โปรแกรมการประยุกต์ใช้ทฤษฎีแรงจูงใจ เพื่อการป้องกันโรคร่วมกับแรงสนับสนุนทางสังคม มีผลต่อพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศและการป้องกันการตั้งครรภ์ก่อนวัยอันควร ในด้านความรู้ การปฏิบัติตัวและแรงสนับสนุนทางสังคม ในกลุ่มนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

เอกสารอ้างอิง

- Centers for Disease Control. Teens failure to use condoms linked to partner disapproval, fear of less sexual pleasure. (2008). From <http://scienews.com/articles/2008/09/09teen.Failure.use.comdoms.linked.partner.disapproval.fear.Less.sexual.pleasure>.
- นลินี มุ่งสมัคร. ผลของโปรแกรมสุขภาพศึกษาโดยการประยุกต์ทฤษฎีแรงจูงใจเพื่อป้องกันโรคร่วมกับแรงสนับสนุนทางสังคมเพื่อการป้องกันพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศของแกนนำ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา อำเภอเมืองหนองบัวลำภู จังหวัดหนองบัวลำภู. [วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาสุขภาพและการส่งเสริมสุขภาพ] ขอนแก่น: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น. 2553.
- สุริยเดว ทรีปาตี. "นิตยสารสุข" ผงะวัยรุ่นไทยคว่ำแชมเปญห้องเอเชีย. มติชน. (2553). [สืบค้นเมื่อ 19 มิถุนายน 2554] จาก <http://www.thaihealth.or.th/node/15499>.
- อรุณ จิรวัดมนกุล. ชีวสถิติสำหรับงานวิจัยทางวิทยาศาสตร์สุขภาพ. ขอนแก่น: ภาควิชาชีวสถิติและประชากรศาสตร์ คณะสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น; 2547.

